

DOMOVINA

Oglaš:

Na 1 mm x 80 inseratnega stelišča mali 80 vinarjev, uradni 1-20 K, poslano, posmrtnice in reklame 2 K. Večkratne objave popust.

Izhaja vsak petek.

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Šodna ulica 6. Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva c. 18, Tel. 72.

Naročnina:

Mesečne 3 K, četrletne 9 K, polletne 18 K, celoletne 36 K.

Občinske volitve.

Po dolgih letih bodo pri nas zopet občinske volitve. Sedanji občinski odbori in župani so bili izvoljeni v času Šusteršičevega paševanja pod najhujšim pritiskom od zgoraj in iz farovžev. Ni čuda, da so dobili v takih razmerah klerikalci veliko večino slovenskih občin, ki so jih posebno v vojnem času neusmiljeno in brezobzirno zlorabljali. Vojna posojila, rekvizicije in razne druge krivice imajo klerikalne občinske uprave na svoji vesti, kar vse je ljudstvu še v živem spominu.

Klerikalci tudi sedaj napenajo vse sile, da bi obdržali svojo oblast vsaj v občinah in zato so te volitve velike važnosti, ker ta sramota se ne sme zgoditi, da bi postale naše občine zopet žrtve onega izdajalskega klerikalizma, ki je vedno vodil proti narodno in protiljudsko politiko, služeč vedno našim sovražnikom in tlačiteljem.

Klerikalizem je danes brez moči, on ne more izvajati na volilce nobenega pritiska, volilci so popolnoma svobodni in lahko brez skrbi volijo po svojem lastnem prevdanku, nobe-

nemu se ni treba bati maščevanja, ker klerikalci nimajo nobene moči, da bi se mogli maščevati nad posamezniki, ki mislijo s svojo glavo in volijo samo one moze v občinske odbore, katerim zaupajo, da bodo imeli pred očmi vedno samo koristi in napredek občine in ne bodo stali pod komando farovža, ki ima navadno druge koristi kot občina.

Vsi mozejo na krov! Izvolite si take občinske odbore, v katere boste vi imeli zaupanje, ne pa farovž! Prilike ste imeli dovolj prepričati se, kako zle posledice za občino ima duhovniški vpliv na župane in odbornike!

Na volišče pride vsak volilec kot svobodni jugoslovanski državljani, nad katerim nihče nima pravice izvajati niti najmanjšega pritiska. Poslužite se te svobode in pošljite duhovnike, ki bodo agitirali za svoje kilmovce, v — cerkev, kjer je mesto za njih, v občinskih odborih je pa mesto za najboljše, najrazumnejše in najposobnejše občane, da se razvije v naših občinah vzorno gospodarstvo!

Naša ustava in vera.

Ker klerikalci še vedno lažejo, da je vera v nevarnosti zaradi ustave, smatramo za potrebno priobčiti vse ustavne določbe glede vere in potem bo vsakdo videl, kako nesramno klerikalci lažejo, ko trdijo, da je naperjena naša ustava proti katoliški veri.

Versko vprašanje obravnava 12. člen ustave. Prvi odstavek tega člena se glasi: »Zajamčena je svoboda vere in vesti. Usvojene veroizpovedi so ravnopravne pred zakonom in smejo svoj verozakon javno izpovedati.« To je dovolj jasno. Svoboda vere in vesti je popolna in vse priznane vere — torej tudi katoliška — so ravnopravne.

Drugi odstavek člena o veri se glasi: »Uživanje državljskih pravic je nezavisno od veroizpovedi. Nikdo se ne more osvoboditi svojih državljskih in vojnih dolžnosti in obveznosti s sklicevanjem na predpise svoje vere.« Kaj je tukaj proti veri? Vsak državljani ima vse državljske pravice brez ozira na to, kake vere je. Pač pa ni dovoljeno zmisлити se kako novo vero, ki je proti izvrševanju državljskih dolžnosti, kakor je n. pr. bogumilska sekta, ki pri nas ni znana.

Tretji odstavek se glasi: »Usvajajo se one vere, ki so v kateremkoli delu kraljevine že dobile zakonito priznanje. Druge vere se morejo priznati samo z zakonom. Usvojene in priznane vere samostalno urejujejo svoje notranje verske posle in upravljajo svoje zaklade in fonde v mejah zakona.« Katoliška vera je torej tudi priznana vera, ki ima vso pravico samostalno urejevati svoje notranje verske zadeve in upravljati svoje zaklade in fonde! Ali je v tem kaj proti-

verskega, ali je količjak omejena svoboda katoliške cerkve? Čisto nič, vera je popolnoma svobodna!

Četrty odstavek se glasi: »Nikdo ni dolžan, da javno izpove svoje versko prepričanje. Nikdo ni dolžan sodelovati pri verskozakonskih aktih, svečanostih, obredih in vežbah, razen pri državnih praznikih in svečanostih in v kolikor to odredi zakon za osebe, ki so podložne očetovski, varuški ali vojni oblasti.« Tudi v tem odstavku ni ničesar proti veri. Vsak državljani lahko nemoteno izvršuje svoje verske dolžnosti, ampak siliti ga k temu ne more nihče, samo starši in varuhi lahko primorajo nedoletne otroke na izvrševanje verskih dolžnosti in ravno tako tudi vojaška oblast vojake, državni uradniki morajo pa prisostvovati službi božji ob državnih praznikih. Ta odstavek ne samo, da ni protiverski, temveč je še preveč verski, posebno z ozirom na vojake.

Peti odstavek se glasi: »Usvojene in priznane vere morejo vzdrževati vezi s svojimi verskimi poglavarji tudi izven državnih mej, v kolikor zahtevajo to predpisi poedinih veroizpovedi. Način, kako se bodo vzdrževale te vezi, se bo reguliral z zakonom.« Ta odstavek se nanaša na katoliško cerkev in na muslimane, ker eni in drugi imajo svojega verskega poglavarja (katoličani papeža) izven mej države. Naši škofi si bodo torej lahko dopisovali s papežem v Rimu.

Šesti odstavek se glasi: »V kolikor so v državnem proračunu predvideni izdatki za verozakonske svrhe, se morajo izdatki deliti med poedine usvojene in priznane veroizpovedi v

sorazmerju s številom njihovih vernikov in stvarno dokazani potrebi«. Iz državnih sredstev bo torej dobivala katoliška cerkev toliko prispevkov, kolikor je katoličanov v državi, t. j. vsi državni izdatki za verstvo bodo sorazmerne razdeljeni na posamezne vere. Katoliška cerkev torej niti v tem ni čisto nič prikrajšana.

Sedmi odstavek, t. zv. kanceliparagraf, se pa glasi: »Predstavitelji ver ne smejo uporabljati svoje duhovne oblasti pri izvrševanju verskega bogoslužja ali pri spisih verskega značaja ali sicer pri vršenju svoje službene dolžnosti v strankarske svrhe«. Za ta odstavek pravijo klerikalci, da je naperjen proti veri in da se hoče prepovedati duhovnikom oznanjati besedo božjo. Naj si vsakdo ta odstavek natančno prečita in videl bo, kako nesramno klerikalci lažejo in farbajo nevedno ljudstvo. Ustava prepoveduje duhovnikom samo uporabljanje svoje duhovne oblasti v strankarske namene. Od kdaj pa imajo strankarski nameni kako zvezo z besedo božjo? Ali je Bog strankar, ali je Kristus agitiral za klerikalno stranko in v nemal sovraštvu med ljudmi? Ne, tega nikdar in nikjer nismo slišali, strankarji so postali duhovniki šele takrat, ko so pozabili na kraljestvo onega sveta in so se začeli potegovati za vladno na zemlji.

Ustava je tudi v verskem oziru popolnoma pravična, po njej so vse priznane vere popolnoma enakopravne in vsak še tako veren katoličan je z ustavnimi odredbami glede vere lahko popolnoma zadovoljen. Žalostno je, da je morala priti v ustavo tudi prepoved zlorabe cerkve in prižnice, ampak tega ni zakrivil zakonodajalec, temveč katoliška duhovščina, ki tako brezobzirno zlorablja svojo duhovno oblast v svrhe klerikalne stranke. Žalostno je, da se je klerikalna stranka branila tega odstavka in da sedaj laže med ljudstvom, da se ji hoče odvzeti pravica oznanjevanja besede božje! Naj duhovniki le oznanjajo besedo božjo, ampak politike naj ne zanašajo v cerkev, ker tam ona ne spada!

Zanimivo je tudi to, da so predstavniki vseh drugih ver — pravoslavne in muslimanske — glasovali za sprejetje odstavka o prepovedi zlorabe vere, samo katoliški duhovniki so bili proti temu, ker so že tako pozabili na pravi namen cerkve, da jim je klerikalna stranka vse, vera pa — deveta skrb.

Priobčili smo vse določbe ustave, ki se nanašajo na vero doslovno. Iz njih bodo naši čitatelji videli, kako nesramne laži se razširjajo o ustavi in o nekem preganjanju vere. Vsakdo naj si natančno prečita ta verska določila in videl bo, da so ona pravična in da nikjer ne nasprotujejo veri, samo zlorabljati se ne sme vera v strankarske namene, cerkev naj služi samo in edino bogoslužju, kakor ima tudi državni uradnik, kadar nastopa službeno, služiti samo državi

in čl. 107 ustave določa: »Zloraba oblasti in položaja državnih uslužbencev v strankarske svrhe in vplivanje predstojnika na državne uslužbence v tem cilju se kaznuje po zakonu«.

Večina ustavotvorne skupščine je hotela obvarovati državljanu njegovo svobodo na vse strani in zato je sprejela v ustavo določbe, ki onemogočajo duhovščini zlorabo vere v politiki, enako pa onemogoča tudi zlorabo uradne oblasti v korist te ali one stranke. Uradniki se zaradi tega čisto nič ne pritožujejo, nasprotno, še zadovoljni so z odredbo, ki se nanaša na njih. Pravoslavni, muslimanski in protestantski duhovniki se tudi ne pritožujejo zaradi kanceliparagrafa, ker se zavedajo, da se vera ne sme zlorabiti v strankarske svrhe.

Samo katoliški duhovniki vpijejo, kakor bi jih kdo iz kože drl, ker imajo pač slabo vest. Po vrhu pa še lažejo, češ da ne bodo mogli nemoteno oznanjati besede božje! Laž ima pa kratke noge in ko bo ustava sprejeta, se bo vsakdo lahko prepričal, da duhovnik v cerkvi lahko svobodno govori o verskih rečeh, ako se bo pa kateri od njih spozabil in bo napravil iz cerkve klerikalni agitacijski lokal, se bo že našel v župnijski mozi, ki bo brezvestnega duhovnika naznanil sodišču in tam ga bodo naučili — spoštovati cerkev!

Zbiranje razdiralcev.

Klerikalno vpitje po avtonomiji Slovenije je kolikor toliko umljivo: katoliška duhovščina je imela v Avstriji take privilegije, da se ji kolca po njih in ker ni pričakovati, da bi demokratična Jugoslavija tudi priznala te privilegije, bi pač hoteli vzdržati jih vsaj v avtonomni Sloveniji. V poštev pride, seveda, tudi onih dvanajstero poverjenjskih in mnogih drugih sinekur, ki bi jih avtonomna Slovenija morala dati klerikalcem.

S tem smo klerikalne separatiste odpravili, ker se res ne izplača dalje govoriti o motivih, ki jih vodijo v njihovem boju za avtonomijo, ki je ob enem boj proti močni jugoslovanski državi. S klerikalnimi načrti bo obračunala konstituenta, najkompetentnejše mesto za reševanje takih vprašanj.

Separatisti, ki se zbirajo okoli gospoda Prepeluha in njegovega »Avtonomista« so pa druge vrste avtonomisti, oni hočejo dokazati, da je razdelitev države v zgodovinske avtonomne dežele v korist države in v prvi vrsti v korist Slovencev, brez ozira na njihovo strankarsko prepričanje, ker večno takointako ne bo vladala nobena stranka niti v Beogradu, niti v Ljubljani.

To zadnje je resnično, ker moč posameznih strank se prav pogostoma menja. Naši klerikalci n. pr. so računali, da dobijo pri volitvah za konstituento najmanj 80 odstotkov slo-

venskih glasov, pa jih niti 40 odstotkov niso spravili skupaj.

Pa zato tukaj ne gre, temveč zato, ali je boljše in koristnejša enotna, močna Jugoslavija, ali pa Jugoslavija, razdeljena na kakih 5 do 10 dežel, od katerih bi imela vsaka svojo vladno, parlament, finance itd. To ni več avtonomizem, ki v Jugoslaviji nima nobenih nasprotnikov, temveč **popolni federalizem**. Vzgled pokojne habsburške monarhije je nad vse poučen tudi za nas, iz njega vidimo, kako naše države ne smemo urediti, ako jo nočemo zgraditi na pesku. Saj so vendar še v dobrem spominu oni večni prepiri med Dunajem in Budimpešto in one težke krize, ki so potresale bivšo monarhijo ravno zaradi njenega federalističnega ustroja. In tam sta se prepirala v glavnem samo dva: Dunaj in Budimpešta, pri nas bi se prepiralo medsebojno kar 5 do 10 dežel, ki bi se nahajale v večnem medsebojnem vojnem stanju iz finančnih, gospodarskih, vojaških in drugih vzrokov in vedno bi se našle struje, ki bi hotele še večjo samostojnost posameznih dežel. Na zunaj taka Jugoslavija nikdar ne bi postala močna, ona bi ostala za večne čase ozemlje, na katerem bi se uveljavljali tuji interesi.

Od ljudi, za katere se misli, da niso federalisti iz strankarskih interesov, temveč zagovarjajo federalizem načelno, bi s pravico pričakovali močnih argumentov za njihovo načelno stališče. In ravno s temi argumenti separatisti niso prišli na dan, ker ono, kar oni navajajo kot vzrok za federativno obliko naše države, ne more zadovoljiti nikogar.

«Ali hočeš v Macedonijo ajnrukat?» S tem geslom so koroški nemčurji za časa plebiscita agitirali proti Jugoslaviji in s tem geslom operirala tudi «Avtonomist». Ako bo država enotna, — pravi glasilo separatistov — se lahko zgodi, da bi bil slovenski uradnik premeščen iz — recimo — Murske Sobote v Prilep! Res, nekaj strašnega!

Kaka je bila Bosna leta 1878? Boljša od Macedonije? Ne, nič boljša ni bila in vendar, koliko slovenskih uradnikov je šlo radevolje tja služiti!

Sicer pa: pri nas se veliko govori o slovenski kulturi, ki je zelo visoka. Ako je to resnica, ali ni naša sveta dolžnost, da damo malo te kulture tudi macedonskim bratom, ki pod turško vladno niso imeli niti prilike, niti možnosti izobraževati se? Ali naj mi to kulturo držimo zaprto v ozkih mejah «avtonomne» Slovenije?

Macedonijo je vendar treba kultivirati. Razen tega bo na Slovenskem kmalu hiperprodukcija inteligence. Kam naj gredo oni, za katere v domačih uradih ne bo prostora? To je zelo važno vprašanje! Ali naj gredo v Ameriko, za tovarniškega delavca? Vsak bo šel prav rad v Macedonijo in vesel bo, da ima veliko domovino, ki ima kruha za vse svoje pridne sinove!

V vsem programu separatistov je ravno točka o Macedoniji najbolj zoprna, ker iz nje se najbolj vidi, kako tuja je še misel jugoslovanskega narodnega edinstva gg. od «Avtonomista».

Prav čuden je tudi argument s slovenskimi tradicijami pri naših zasužnjenih bratih. Ti naši bratje na Notranjskem in Primorskem imajo baje čisto slovenske tradicije in za njih bi bila Jugoslavija privlačna moč samo, ako bi se v njej nahajala avtonomna Slovenija, od enotne Jugoslavije se bodo pa oddaljili. Tako pišejo separatisti v času, ko stopajo naši zasužnjeni bratje v volilno borbo pod jugoslovanskim imenom in slovenskega imena niti ne omenjajo! Ta argument separatistov so res najlepše ovrgli naši zasužnjeni bratje, ki jim jugoslovansko narodno edinstvo ni fraza, temveč lep ideal, za katerega stopajo pogumno v boj!

Tradicije! Kake tradicije imamo Slovenci sploh? Bodimo odkritosrčni in povejmo odkrito, da je bila pri nas najbolj vkoreninjena — habsburška tradicija. In vendar smo vso to tako vkoreninjeno tradicijo zatrli enkrat za vselej.

Simpatije, ki jih je pokazal «Avtonomist» že v svoji prvi številki za klerikalce in «Slovenčeva» ljubezniva zahvala daje misliti. Zdi se, da se pripravlja koncentracija federalistov, ki se menda držijo znanega reka: *getrennt marschieren, gemeinsam schlagen!*

Naj le poskusijo, saj njihovo prizadevanje bo ostalo samo pri poskusu. Narod je zrel, on se zaveda vrednosti močne, enotne narodne države, on bo prešel mirno tudi preko združenih federalistov in ustvaril bo enotno, močno jugoslovansko državo, ki bo mogla izvršiti vse svoje velike in težke naloge, ki jo še čakajo.

Federalisti nastopajo pod napačno zastavo avtonomizma. V ustavnem načrtu klerikalcev — in tega brani tudi «Avtonomist» — pa niti govora ni o avtonomiji, po njem se ima razdeliti država na več dežel, ki bi bile samo prav ozko zvezane med sabo, tako približno, kot Avstrija in Ogr-

ska pred polomom. Neznatne razlike — pri nas naj bi bil tudi promet skupna zadeva — ničesar ne menjajo na tem dejstvu. Jugoslovani se vendar nismo ujediniili zato, da ustvarimo novo avstro-ogrsko monarhijo pod novim imenom in v poslabšani obliki.

Dopisi.

Iz novomeške okolice nam pišejo: (St. Mihael-Stopič.) Kakor da bi bil ta kraj v pravih nebesih, ne zveš in ne bereš nič od tod. Teško smo pričakovali občinskih volitev, končno smo jih pričakali. Naš g. Zirc recte «Štembur» županuje čez 20 let, ali morda mislite da za to, ker ga ljudstvo spoštuje? Ne, ampak zato, ker se je večinoma sam volil. Tiste volilne noči bi imele dosti povedati, kako se je ponoči zaprl v občinsko pisarno in popravljaj listke. Sedaj mu gre pa za glavo, ne za županski stolček. Sedaj vstopi, kakor se sliši, v SKS. — Le tako naprej, gg. Ovsec in Matko, boste s tem več kot polovico glasov izgubili, ako boste njega za kandidata postavili. G. Zirc, v svoji občini ste pri nas kmetih napravili vse zaupanje in spoštovanje, ostali ste neprostovoljen agitator za osvobodjenje od farovškega jarma. Da, gosp. Štembur, dokler je bil v Ljubljani Šusteršič-Brejc, to je bilo življenje! Vašo črno sukno vam bodo še moli snedli in tudi tisti zlati križec, ki sami ne veste, zakaj ste ga dobili. Vendar pa vas jaz obžalujem in kadar bom šel prvič v Beograd, vas bom priporočil za red sv. Save. Ne bom vam očital vaših nepravilnosti pri aprovizaciji med vojno, ko revež ni dobil več kakor na karto, pri vas je pa bilo dosti mesa. Veliko imate masla na glavi, nikar ne hodite na solnce. Da, dokler je bil Šusteršič in Brejc, ste bili res pravi «harembaša», ali šli so gospodje, in tudi vi se pripravite na odhod! Iz hranilnice ste že, sedaj pride županstvo, potem okrajni odbor in potem šola! Kar kujete s SLS, vsaki večer, to vam naj pa župniki blagoslovijo, da bo imelo boljši tek.

Iz Mengša. Kancelparagraf se čuti tudi pri nas, ker vidimo našega kaplana Janeza in njegove tovariše hoditi brzih korakov od hiše do hiše agitiraj za občinske volitve. Vložili so dve kandidatni listi, ki izhajate obe iz farovža. Prva SLS, je stari občinski odbor, en odpadnik napredne stranke in nekaj Šusteršičijancev, katerim se imamo zahvaliti za podiranje tovarov, nazadovanje Mengša in 135 odstotne občinske doklade za občino Mengeš. Druga lista, pod imenom «Delavska stranka», v resnici «farovška stranka», ker iz kandidatne liste je razvidno po imenih, da niso kandidatje delavci, temveč farovski pristaši in pristni Šusteršič-

ijanci. Pravih delavcev niti k sestanku niso povabili, ker so sigurno vedeli, da bi njih nakano preprečili. Napienjajo vse sile, da bi zopet obdržali svoje odborniške stolčke in delali plane za procvit Mengša. Obrtna spretnost g. župana je naravnost zanimiva, saj je: 1.) pri godbi, 2.) pri petju, 3.) organist, 4.) pri električni zadrugi, 5.) pri mlekarji, 6.) pri motorju, 7.) urar, 8.) mehanik, 9.) trgovec s premogom, 10.) trgovec s steklom, 11.) trgovec z vinom in 12.) po milosti žlahte župan mengiški. Torej samo ob sebi umevno, ako ima gospod župan toliko posla, mu ne zamerimo, ako vrši svoje dolžnosti površno, akoravno mu gospod kaplan Janez in Bali veliko pomagata, ker sta njegova prva svetovalca, četudi nista v občinskem odboru. Zanimiva oseba je tudi gospod kaplan Janez, ki je tudi povsod: 1.) pri Orlih, 2.) pri izobraževalnem društvu, 3.) pri dramatičnem odseku, 4.) pri kmetijski družbi (ne obdela pa niti svojega krasnega vrta), 5.) pri električni zadrugi kot preglednik računov, 6.) pri slavninarski zadrugi kot delničar. Torej povsod, samo pri gasilnem društvu ne, ki je res potrebno. Svetovali bi mu, naj bi opustil zadrugo in posvetne kupčije in se posvetil svojemu duhovskemu stanu, zadrugo naj pa prepusti drugim možem, delnice pa razdeli med delavsko ljudstvo v slavninarski zadrugi. Ravno tako priporočamo Majdičevemu vavpetu Gorenjcu, ker tudi on ni delavna moč v zadrugi, da stori isto kakor gospod kaplan z delnicami. Znamenit strokovnjak modernih zadržug je tudi gospod Bali, drugi svetovalec gospoda župana. On je tudi povsod kjer dobro kaže, kakor prva dva gospoda, samo tam ga ni, kjer bi ga potrebovali. Treba bo železne metle, da se Mengeš izčisti in postavi na mesto župana in odbornike, ki bodo kos svojemu poklicu in v korist občini, ne pa kakor so bili župani do sedaj pod vplivom duhovnov. Pridobili so si zaslužne križce od ranjke Avstrije, od občanov pa nezaupanje. Zavedni Mengšani se bomo znali varovati njih skrinjic pri občinskih volitvah dne 7. maja t. l., ker zadnji čas je že, da s takim samopaševanjem kratko obračunamo.

Iz Blok. Naš «veliki župnik» Viktor Švigelj je zelo «dober» duhovnik (tako se namreč sam imenuje) in zelo slab gospodar. Naročil je zvon v Vidmu v Italiji, toda naša brezverska vlada je z visoko carino preprečila uvoz. Hudobni jeziki pa baje hujskajo in hočejo njega spraviti ob dobro ime. Vprašamo pa g. župnika če je bil on hudoben, ko je ustanavljal konsumno društvo? (Isto je v teku osmih mesecev smrt storilo!) Kdo je obrekoval in natolceval, kdo je hujskal? Kajne, g. župnik, resnica,

MANICA: LISTEK.

Tragedija v hribih.

Zirovec, to vam je bil korenina, kakoršnih se ne najde povsod, ampak le malokje. Iz jega je gledalo zdravje in moč. Bil je bolj majhne, a krepke postave, obraz poln, rudeč in obrobjen z dolgo in gosto rujavo brado. Tam gori za katarinskimi hribi, na vzvišenem obronku je stala njegova domačija. Ondi je kraljeval in živel v zadovoljstvu s svojo ženko in sedmerimi otročiči.

Ako ga je vprašal kdo izmed turistov, ki so ga prav radi posečali, doklej sega njegova posest, tedaj je zamahnil z roko okrog sebe in v dolino in rekel:

«Poglejte gospod, dokler vas peljejo oči, to je vse moje!»

In res je imel Zirovec toliko sveta, da menda še sam ni vedel povsod za mejo.

Bral je rad in veliko je bral. Vsako nedeljo je poslal v dolino po časo-

pise in tudi turisti, ki so poznali njegovo hrepenenje po čitvi, so mu nosili cel kup časopisov in včasih tudi knjig. Pri tem se je moč izobraževal in dostikrat je s koristnimi sveti pomagal svojim sosedom.

Ko je bil star petinpetdeset let, mu je umrla žena. Kmalu po njeni smrti pa je, sicer vedno pameten in previden mož storil veliko bedarijo, ki ga je stala premoženje, srečo in končno tudi življenje. Zatelebal se je namreč v komaj dvajsetletno hčer nekega cerkovnika tam iz bližnjih hribov. Ko je potem eden ali drugi izmed sosedov opazil njegov duševni ali bolje rečeno srčni položaj, ga je posvaril, da to zelje ni zanj, naj raje gleda na svoje že precej odrasle sinove, če pa se že res hoče obabit, naj si naprti v božjem imenu eno, ki bo vsaj njegovih let. Toda Zirovec je postal hud ter je pri takih prilikah precej trdo odgovarjal, naj vsak pometa pred svojim pragom, on sam da že ve kaj dela.

Njegovi izvoljenki je sicer dišalo Zirovčevo obširno posestvo, nikakor

pa ne Zirovec sam in njegova številna rodbina. Zato mu je nekoč povedala kratko in jasno, da je pripravljena poročiti se z njim le tedaj, ako prepiše posestvo na njeno ime.

Zirovec je premišljal, ukrepal, omahoval in zopet premišljal. Toda srce, ta drobn kos mesa, mu je že skočilo na glavo in ugodil je izvoljenki. Prepisal je na njeno ime vse premoženje, ne meneč, da s tem oropa sebe in svoje otroke vsega imetja.

Dan pred poroko so zapustili Zirovčevi starejši sinovi rodni krov svojega očeta ter odšli raje služiti, nego se pustili strahovati tuji, čisto mladi deklini.

A tudi Zirovčevi medeni tedni so bili šmentano kratki. Le prekmalu je spoznal, da je razlika v starosti globoko brezno, ki zeva med njim in ženo, da ona nima prav nič nežnejših čutil zanj in da ga je poročila le zaradi premoženja. Postajal je otožen in pobit, a vendar je skušal vedno in povsod, da jo vsaj nekoliko naveže nase. Bil je z njo izredno ljubeznjiv, da, še celo svojo gosto, že nekoliko

osivelo brado si je dal obriti, da bi izgledal mlajši, toda zaman. Ona je postajala slednji dan bolj mrzla, večkrat celo naravnost surova in odurna s svojim možem.

Neko opoldne je postregla žena Zirovcu z jedjo, ki mu je že od nekdaj zelo ugajala. Z največjo slastjo je izpraznil skledo do dna ter se nato nekoliko vlegel k počitku. A zaspati ni mogel. Zavrtelo se mu je v glavi in v želodcu mu je postajalo silno slabo. Začel se je daviti in bruhati. Z veliko težavo je priklical ženo in jo prosil, naj hitro pošlje po zdravnika.

Toda ženi se to ni zdelo potrebno. «Saj nimam nikogar, da bi šel ponj», je ugovarjala. «Sicer pa veš, da zdravniki ne hodijo radi tako visoko v gore, zlasti če ni posebna sila. Prejkone si se preveč najedel. Le potrpi, jutri bo že dobro!»

Mož ni več prosil. Davil se je potem še celo popoldne in tudi naslednja noč mu je minila brez spanja, toda prihodnji dan se je počutil že toliko bolje, da je ostal in šel vun na prosto.

ki ste jo slišali v Topolu, vas še sedaj v oči bode! Na prižnici se repenčiti sedaj ni težko, toda to je pribito, da ste jo s zvonom zavozili! Kako dober ekonom je župnik, pričajo besede: «Kaj moramo vse zabiti v zvonove, ali je potrebno da so bronasti, ali naj skrbimo za potomce, glavno je, da mi, ki živimo, dobimo zvonove, potomci naj pa zase skrbijo.» Res vzoren gospodar, ki vidi komaj en peden daleč. Može naj odločijo, ali naj bodo bronasti ali jekleni zvonovi! Zakaj niste pa pri prvi naročitvi tega upoštevali, kajne «slavo» ste hoteli sami žeti. Bližajo se občinske volitve in sedaj je treba zopet peska ljudem v oči. Gospod župnik, dober gospodar niste in ne boste!

Iz Trebelnega. Pred vsakimi volitvami se po navadi malo opiše občinske voditelje, da se jih pokaže javnosti v pravi luči. Pri nas vladajo klerikalci občino že od nekdanj, seveda prav po svoje. Na vse načine si prizadevajo, da bi to svojo vladno obdržali posebno ker jim njihova ženska armada ne bo veliko koristila. Oglejmo si malo glavne stebre občine: Zupanov imamo sedaj kar pol ducata, kateri v svoji oblastnosti ne trpijo nobenega ugovora. Ako bi se kateri odbornikov predrznili misliti po svoje, ga nahrulijo tako, da se seje več ne udeleži. Prošnje za vojne podpore in vojaške dopuste je pravi župan le težko potrdil, ako jih ni pisal klerikalec. Težave in ovire ter daljnja pota, ki so jih imeli ljudje zaradi tega, so po fari še v dobrem spominu. Druga imenitna oseba je g. kaplan, ki je naravnost prepovedal županu potrditi prošnjo, ako jo je pisal napredni učitelj. Cela knjiga bi nastala, ako bi hoteli opisati njegovo klerikalno delovanje v cerkvi, šoli in po hišah, ker se je vmešaval v čisto osebne zadeve. Vpil je proti naprednjakom in njih listom, da je bilo kar groza, pretepalo otroke naprednih ter naročal, da morajo isti starše svariti zaradi listov, ker drugače ne bodo prišli v nebesa, sramotil je javno naprednjake, sumničil nam ljubo in verno učiteljico pred otroki v šoli, češ da so se naučili od nje kleti, pretepel deklico v nedeljski šoli do krvi, ker se je potegnila za preganjano učiteljstvo, fanatiziral ženske za volitve, hodil razbijat shode samostojnih itd. itd. Tretja preoblastna oseba pri občini je bivši avstrijski komisar, ki si je v senci bajonetov pri ljudstvu nabral zaslug, katere bodo potomci z ogorčenjem naštevati. On se zelo zaveda svoje moči, ker sam pravi, da več premore pri glavarstvu kakor vsi občani skupaj. Četrta važna oseba je bogati

trgovec. Ta in komisar sta osrečila občino z orožništvom, prvi da jim je dal lahko svojo hišo, a drugi, ker se ni čutil življenja varnega pred naprednim učiteljstvom, kar je poročal celo oblastvam, oba pa seveda tudi v strahu pred tatovi za svoje tisočake, ki sta jih pač s težavo pridobila od nas za časa vojne v štacuni. Oj pšenica! Kot petega ne smemo pozabiti občinskega tajnika, slugo, klerikalnega agitatorja itd., ki prav po kaprolsko postopa z ljudmi, ki ne trobijo v klerikalni rog. Pohvalil se je sam, kako je v ruskem ujetništvu naznanjal bivše avstrijske Srbe, ki so zabavljali čez ljubo Avstrijo in pobožnega Franceta. Jugoslovanske invalidne podpore pa sedaj seveda ne zametava. Zadnji veljak te družbe je 25 letni naprednjak, sedanji preobrnenelec, ki je pri kolkovanju denarja že celo nadomeščal klerikalnega župana, a bil je tudi računovodja farovške štacune. Njegov starejši sin gospodari neovirano na klerikalni podlagi pri veseli vdovici zraven cerkve. Drugi sin je farovške štacune agent in izdeluje čevlje brez patenta, saj je tudi oče imel gostilno večkrat brez patenta in ples brez licence. Tretji nadebudni sinček že sedaj kaže precej preroškega duha. Seveda mora imeti gospodinja take hiše prvo besedo povsod in čudno je, da izve kaplan takoj ako v cerkvi kdo le zagodrnja zaradi njegovega rohnjenja raz prižnice, ako je stala ta brumna žena slučajno kje za vratmi. Tudi želijo gospa Nahtigal, da bi hčerko izobrazili vsaj za farovško kuharico. Naj pa še kdo reče, da klerikalna srajca nič ne nese; ko bi ne nesla bi je ti po sili klerikalci, kakor se sami nazivajo, ne oblekli. Toda pričakujemo, da tudi pri nas kmalu odklenka klerikalni nadvladi, zato le trdno zvezo sklenimo vse stranke, da izčistimo iz sebe vse naše koritolovce in škodljivce.

Raka pri Krškem. O velikonočnih praznikih smo od našega župnika Škerjanca prejeli take pirhe, da so nam v želodcu obležali. V četrtek je pri opravi v cerkvi zopet svojo neotesanost stresal nad ljudmi, ki so gotovo z dobrim namenom prišli v cerkev. Ko so ljudje malo pokašljevali, se je ta naš «šintar» — tako ga imenujejo ljudje iz neke sosednje fаре, ki hodijo na Rako v cerkev, mi domačini pa ga s takim pridevkom nočemo častiti ali pa žaliti — je začel kakor po navadi ljudi zmerjati in rekel: no, pa dajmo in sam norčujoč se iz prehlajenih in postarnih nadušljivih vernikov, kašljal za vzgled in se napejal kakor kovaški meh. Ljudje so se deloma smejali, deloma so

pa godrnjali zaradi takega nesramnega počenjanja župnika. Pri procesiji na veliko soboto, je nekaj fantov kadilo cigarete, kar mora vsak dostojen človek obsojati. Zaradi res pohujšljivega vedenja pa smo na velikonočno nedeljo dobili vsi farani od župnika kolač v obliki najgrših psov in zmerjanja. Naravnost nas je silil na odpad od katoliške vere in da naj prestopimo v pravoslavno, češ saj ima naš župan, ker je postrežljiv mož v svojih hlevih v gradu dosti prostora za «nove vernike». Čudno, da ne more našega župana niti v cerkvi pri miru pustiti, ker je res mož, ki še ni nikomur skrivil lasu in vstreže vsakemu, če le more. Ljudje so bili tako razburjeni, da so prav na glas ugovarjali in ne bilo bi čudno, ako bi se bilo v cerkvi zgodilo kaj takega, kar bi bilo za obžalovati. Iz cerkve grede so župnika preklinjali, ker nas o največjih praznikih zmerja kakor bi bili njegovi psi, ne pa farani, mnogo jih je pa sodilo tako, da je bil župnik že zjutraj pri maši pijan, kar bi bilo prav verjetno. Ravnotako je bilo na božični dan. Pri polnočnici so neki razuzdani pobalini uganjali nerodnosti pod korom. Župnik bi bil rad tako kakor sedaj zvrnil to divjaštvo na pristaše njemu nasprotnih strank, toda bili so nekateri tistih člani njegovega izobraževalnega društva. Na božični dan smo bili zato od njega oštevani kakor sedaj na velikonočno nedeljo. Najlepše praznike vsega leta nam s svojim divjanjem pokvari. Mi obsojamo vsako nedostojno vedenje v cerkvi, toda pri takem počenjanju župnika bi res ne bilo čudno, ako bi se kdo vnelal pravoslavno cerkev, ampak mi hočemo ostati pri veri naših očetov. Župniku bi pa v enem oziru bila bolj všeč pravoslavna vera; zakaj to vemo mi preveč dobro in tudi on sam, ako pa noče vedeti, mu bomo tudi to povedali.

Politični pregled.

Ker je ustava v ustavnem odboru sprejeta, je prišel sedaj načrt pred celo ustavotvorno skupščino in tam se razvija sedaj

ustavna razprava,

ki je včasih zelo živahna, ker klerikalci in njihovi zavezniki napenjajo zadnje moči, da bi onemogočili sprejetje ustave. Posrečilo se jim to seveda ne bo, ker ustavni načrt, izdelan in sprejet v odseku, ima za sabo tako močno večino, da se bodo na nji skrhali klerikalni kremlji.

Pomagalo ne bo klerikalcem niti to, da so začeli nekateri neklerikalci

v Ljubljani izdajati tednik «Avtonomist», s katerim se bolj obširno pečemo na drugem mestu, ker danes je že jasno za vsakega, da je to samo klerikalni poskus, zanetiti

razdor v napredne vrste

in ravno zato bodo vsi ti poskusi tudi ostali samo — poskusi. Danes uvideva vsak razsoden in razumen človek, da je vse ono, kar hočejo klerikalci, škodljivo narodu in zato klerikalci nikdar več ne pridejo na površje.

V beograjski vladi bo prišlo do malih sprememb, ker je radi boleznih odstopil minister notranjih zadev Drašković. Ta odstop je

brez političnega pomena,

Drašković odstopa samo radi svojega slabega zdravstvenega stanja in na njegovo mesto pride zopet kak demokratičen minister. Ker je gospod Drašković privolil, da ostane še nekaj časa na svojem mestu, se bo sprememba izvršila šele pozneje.

Političen tečaj se s tem v državi ne spremeni, zmagala bi

misel avtonomije,

kakor jo zastopajo napredne stranke, pokopani pa bodo vsi načrti nazadnjakov, ki so hoteli iz naše narodne države napraviti nekako skrupulo, nekako novo avstro-ogrsko monarhijo v poslabšani obliki. Po demokratični ustavi bo imela svojo samoupravo občina, samoupravo bo imel okraj in tudi okrožje, po klerikalnem načrtu bi pa bila Slovenija posebna dežela za se z dvanajstimi poverjeniki na čelu in ti bi neomejeno vladali tudi v okrajih in občinah, kakor je to bilo v šusteršičevih časih žalostnega spomina. Po demokratični ustavi pride do večjega vpliva na upravo ljudstvo, po klerikalni ustavi bi pa zopet prišla do svoje prejšnje veljave — duhovščina.

Z Italijani se naši odnosi nikakor ne morejo izboljšati

radi znane italijanske zahrbtnosti,

ki gre vedno le za tem, da nas ogoljufa. Ozemlja, ki ga morajo Italijani prepustiti nam, se Italijanom nikakor ne ljubi zapustiti in Dalmacijo zapuščajo prav počasi. Tudi bi radi, da bi pristanišče Baroš pri Reki pripadlo reški državi, kar bi pomenilo toliko kot Italiji, četudi je po pogodbi pristanišče priznано naši državi. Ministrski predsednik Pašić je tudi javno odločno izjavil, da je

pristanišče Baroš naše

in da ne more biti niti govora o kakem odstopanju tega pristanišča reški državi. Italija bi nas pač hotela zadaviti, ampak to se ji ne bo posrečilo, ker mi se bomo držali sklenjene pogodbe in te se bodo morali držati tudi Italijani, ako jim je to prav ali ne.

Avstrija ne more priti do notranjega miru, ker se ne more sprijazniti z novimi razmerami. Avstrijski Nemci nimajo več Slovanov, katere bi izkoriščali, sami pa nočejo delati in zato pripravljajo

plebiscit za združenje z Nemčijo,

pri tem so pa neodkritosrčni, kakor so bili vedno. Dunajska državna vlada noče razpisati plebiscita za celo Avstrijo, ker dobro ve, da se po mirovni pogodbi Avstrija ne more združiti z Nemčijo. Zato pa dopušta, da se izvrši ljudsko glasovanje po posameznih deželah in 24. t. m. bo prvo tako glasovanje na Tirolskem, potem v Salzburgu, na Štajer-

Glava mu je bila še vedno silno težka. Mislil je in mislil, odkod vendar ta bolezen, saj je bil do sedaj vedno zdrav kakor riba. Naenkrat se spomni, da je imela včerajšnja opoldanska jed nekaj čuden okus...

«Kaj ko bi žena...?»

Strašna slutnja se ga poloti. Srce se mu napolni z neizmerno bridkostjo, kesom in obupom. Toda niti ženi, niti komu drugemu ne zine o tem ni besedice. Vendar pa je postal odslej toliko previden in nezaupen, da ni nobene jedi pokusil prej, dokler si je ni žena sama nesla par žlic v usta.

Bilo je na Veliko noč. Zirovec je vstal zgodaj ter se še pri temi odpravil od doma, hoteč prisostvovati v dolini pri župni cerkvi velikonočni procesiji.

Ves vtopljen v žale misli je prispel do velikega gozdnega grebena, odkoder se je že videlo v dolino. Tisti hip se v grmovju kraj pota čudno posveti — bumf — in Zirovec pade brez glasu z obrazom na zemljo.

Strahoviti pok, ki je odmeval po vseh bližnjih hribih in se čul celo

daleč v dolino, je zvalil več kmetov iz bližnje okolice, da so šli ogledovat, kaj se je zgodilo. Še preden se je popolnoma zdanilo, so našli tam na ovinku Zirovca mrtvega s prestreljenimi prsi.

Pretresljiva novica je šla kakor blisk od ust do ust po vseh hribovskih vaseh. Ugibalo se je vse vprek o zločincu, pomilovalo otroke in se zgražalo nad pokvarjenostjo sedanjega veka.

Ko je izvedel to novico tamošnji vaški vagabund Štefulica, o katerem se je trdilo, da ima v glavi eno kolesce premalo, je stopil med sosedo, zavil oči in dejal skrivnostno:

«Bog ve, koliko mu je dala?»

Može so se ozrli vanj z začudenjem.

«Štefulica, kaj blebečeš? Kdo je dal in komu?»

«I kdo neki! Jaz mislim reči, koliko je dala Zirovka tistemu, ki je ubil moža. Meni je ponujala pettisoč kron, pa jaz sem rekel: ne Štefulica, četudi si tak in tak, a ubijalec ne boš in ne boš!»

skem in Koroškem. Na Dunaju so bile tudi preteklo nedeljo velike demonstracije ze združenje z Nemčijo. Nam je vseeno kaj dela Avstrija v tem oziru in prav nam bo tudi, ako doživi to združenje, ampak v tem slučaju mi ne bomo dovolili, da bi se z Nemčijo združil tudi slovenski del Koroške in Štajerske.

Sicer pa tudi avstrijska pokroviteljica

Nemčija preživlja težke dneve,

ker antanta noče odnehati od svojih zahtev niti za las in končno bo Nemčija primorana na ta način plačati vso ogromno vojno odškodnino, ki se od nje zahteva.

Na Ruskem se stvari kaj čudno razvijajo. Boljševike je navdal

strah pred kmetom,

ki je že zdavnaj sit boljševiškega gospodarstva in se vedno upira. Da bi količkaj zadovoljili kmeta, so boljševiki deloma privolili v nekatere zahteve kmetov, ki mu v bodoče ne bodo več jemali vseh njegovih poljedelskih pridelkov, temveč samo en del. Vpeljali so v to svrhu neke vrste desetino, s katero pa kmet tudi ne more in ni zadovoljen. Ker je na Ruskem kmet nasproti delavcem v naravnost ogromni večini, bo postavljaj svoje zahteve vedno odločnejše in vedno z večjim povdarkom in boljševiki bodo končno vendar-le morali sprevideti, da je nemogoča taka vlada, ki se naslanja samo na en stan, ki je po vrhu še v veliki manjšini nasproti drugim stanovom. Ruski kmet edini bo preosnoval Rusijo na pravični podlagi, ampak boji bodo še hudi, ker kmetje so sicer zelo številni, ampak organizacije ni med njimi, temveč uprizarjajo upore posamezne vasi ali gubernije in take upore ni težko udušiti. Ko se dvignejo vsi ruski kmetje ob enem — takrat bo konec boljševiškega gospodarstva!

Gospodarstvo.

Čilski soliter. Dotičnikom, ki so se mi svoj čas prijavili, javljam, da sem začel razpošiljati čilski soliter za poizkusno gnojenje po nalogu «Delegacije proizvajalcev čilskega solitra». Za vsak poizkus se je določila množina solitra, ki odgovarja za površino 100 kvadratnih metrov. Opozarjam, da je bil rok za prigrisatve skoro v vseh listih določen na dan 15. februarja t. l. Vsi, ki so se dotlej prijavili, prejmejo soliter. V «Kmetovalcu» pa je bil rok brez moje vednosti določen na dan 25. februarja. Tudi te prigrisatve sem vpošteval toliko, kolikor je bilo še mogoče. Vpoštevati pa nisem mogel več onih prigrisatvev, ki so se zglašili na mojo «Slovenskemu Narodu» že meseca januarja poslano notico, ki pa jo je objavil ta list šele dne 19. marca t. l. Takrat je bilo za zglastitve pač že prepozno. Nevpoštevani prigrisatenci naj mi tedaj ne štejejo v zlo, ker se nisem mogel takrat več ozirati nanje. Soliter razpošiljam zastoj in poštne prosto. — Vse prejemnike čilskega solitra pa še posebej opozarjam, da ga morejo (določenim) usevom tudi po vrhu potrositi. Kako je s solitrom ravnati, je razvidno iz navodil, ki so priložena pošiljkam. — Dipl. agr. A. Jamnik.

— **Trgovska pogajanja z Italijo** so se začela v Beogradu. Italijanski odposlanci so prišli v našo prestolnico s prav prijaznimi obrazi, samo da bi nas opeharili tudi v trgovinski pogodbi. To se jim pa ne bo posrečilo, ker zastopniki naše vlade, med katerimi je tudi dr. Žerjav, so dovolj previdni in se ne bodo dali speljati na tenak led. Sicer pa se z Italijani sploh ni treba pogajati, dokler ne izpraznijo zadnje vasi, ki pripade po rapalski pogodbi naši državi, ker

to zapuščanje naših krajev se vrši že preveč počasi.

— **Znižanje carine na les.** Ministrstvo za gozdove in rude se trudi doseči, da se zniža izvozna carina na les, ker se je povpraševanje po lesu v inozemstvu znatno zmanjšalo in je treba znižati cene.

— **Sneg,** ki je tako nepričakovano zapadel, je napravil veliko škode, posebno pri sadju. Bili smo pač potrebni vode ne pa snega.

— **Izvoz konj in koruze.** Na seji finančno-gospodarskega sveta je bilo sklenjeno, da se dovoli izvoz 2000 lahkih konj na Grško. Tudi se sme izvoziti vsa množina koruze, določena v trgovskem dogovoru z Avstrijo in Češkoslovaško.

Novosti.

* **Regent Aleksander na Slovenskem.** Iz Beograda poročajo, da namerava regent Aleksander v teku letošnjega poletja, najbrže v avgustu, priti na Slovensko na daljše bivanje. Že lansko leto, ko je bil regent prvič med nami, mu je zelo ugajala naša lepa dežela in upamo, da se bo tudi letos dobro počutil v naši sredini.

* **Klerikalno ogledalo — Vehovec.** Prejeli smo: Oniloba klerikalne morale smrdi do neba. Ta stranka hoče javnosti dokazati vsak dan na neizpodbiten način svojo moralno propalost. Ker to dosega najbolj temeljito s tem, da jemlje še danes neprestano v zaščito proslulega bivšega žužemberskega župana Vehovca, si je izbrala pač to sredstvo. Pred okrajno sodnijo v Novem mestu in pred deželno sodnijo v Ljubljani je bilo dokazano, da je Vehovec poln zavisti, maščevalnosti, škodoželjnosti, preganjanja, sebičnosti, samopašnosti, ovađuštva in še drugih slabih lastnosti, ki jim ne moremo najti označbe... «Sodnija je ugotovila, da je Vehovec uporabil najnižkotnejša sredstva, zlorabil celo svojo župansko, komisijonarsko in poslansko oblast in dostojanstvo samo, da se je mogel nad svojim osebnim in političnem nasprotnikom maščevati in mu škodovati, nasprotno pa je z nedopustnimi sredstvi pomagal svojim prijateljem in sorodnikom, kjer je le mogel». O tem človeku trdi «Slovenec», da ga hočejo demokrati politično in gmočno uničiti, kakor da ne bi bil Vehovec uničen v očeh slehernega poštenega in dostojnega človeka. Višek nesramnosti je, ako «Slovenec» skuša obkladati danes žrtve Vehovčevega denuncijantstva z lastnostmi, ki so sodnijsko dokazane pri Vehovcu. In pri Vehovcu je dokazano, da je propalica in denuncijant, ki je denunciral tudi sedajnega regenta žužemberske občine g. Kernca. Napadi na g. Kernca ne bodo nič pomagali! «Slovenčeva» in «Domoljubova» obramba Vehovca in dekana Gnidovca, ki sta oba dobila svoje pečate pred sodnijo, pa dokazuje, da se cela klerikalna stranka sama smatra za vredno tovarišije z Vehovcem in Gnidovcem. Za to priznanje je javnost lahko klerikalcem hvaležna.

* **Občinske volitve.** Klerikalci bi radi vplivali na volilce in se poslužujejo svojega starega orožja — laži. Raztrabili so v svet, da v 200 občinah nasprotne stranke sploh niso mogle postaviti kandidatnih list. V resnici pa stojijo klerikalci navzlic vsej agitaciji zelo slabo, kar se vidi posebno iz dejstva, da so nasprotne stranke močnejše celo v ljubljanski okolici, nekdanji šusteršičevi trdnjavi. Stolčki velike večine klerikalnih županov se majojo, na dan volitev se bodo pa prekucnili.

* **Ljubljanski občinski svet** je imel pretekli pondeljek svojo zadnjo sejo

pred novimi volitvami. Pri tej priliki se je podžupan dr. Triller spomnil radi boleznj odsotnega župana dr. Tavčarja, ki ravno radi boleznj ne bo kandidiral več, stekel si je pa velike zasluge za občino. Občinski svetniki so brez razlike strankarskega mišljenja stoji poslušali podžupanov poslovljni pozdrav in zahvalo županu in mu vzkliknili enodušno «živio».

* **Hujskači fia delu.** Še vedno je dosti ljudi med nami, ki prav radi hujskajo proti naši državi. Vlada je naročila policijskemu ravnateljstvu, da zasleduje take hujskače z največjo strogostjo in naj jih kaznuje z globo tudi do zneska 20.000 kron. Bil je res že skrajni čas, da se stopi odločno na prste nesramnim hujskačem, ki so v avstrijskih časih držali jezike za zobmi, sedaj si jih pa brusijo na lastni narodni državi.

* **Avstrijskomadžarske krivice** je treba popraviti ob hrvatski meji. Vas Babno polje leži komaj poldrugi kilometer oddaljena od Prezida, spada pa pod občino Stari trg, do katerega imajo ljudje iz Babnega polja dobri dve uri pešhoda. Hrvatska granica se zajeda okoli Prezida v Kranjsko na način, ki ni opravičen z nobenega vidika. Merodajno je moralo biti za določitev take meje svojčas kvečjemu lega posestva kranjskega ali ogrskega veleposestnika. Babno polje spada geografično k Prezidu, ker jo loči od ostalega dela občine Stari trg proti Prezidu se nagibajoča gorska planota, ležeča 770 metrov nad morjem. Vas ima nad 400 prebivalcev, a je brez vodnjaka s studenčnico, katere tam ni. Ljudstvo se mora posluževati kapnice; kadar nastopi suša, je največje pomanjkanje vode, katero morajo hoditi iskat iz Babnega polja skoro dva kilometra daleč v Prezid. V slučaju ognja bi bilo na razpolago le par škafov kapnice. Bližnji Prezid pa ima dober vodovod, ki bi lahko preskrboval tudi Babno polje. Pri bodoči razdelitvi države v oblasti se bo moralo Babno polje vsekakor prideliti občini Prezid, kamor spada. Merodajna mesta so bila na to že opetovano opozorjena in vlada uvideva umestnost in potrebo take izpremembe, vsled česar se pričakuje v doglednem času poprava meje, ki je tako neopravičljiva ravno v navedenem kraju. Kraljeva organizacija JDS pa je začela tudi akcijo za izpeljavo vodovoda iz Prezida na Babno polje, ker bi bilo s tem prebivalstvo vasi rešeno velike nadloge ter ustrezno tako zdravstvenim, ognjevarstvenim in vsakdanjim potrebam.

* **Zgradba naših železnic.** Vlada je sklenila, da dobi ministrstvo promet 250 milijonov dinarjev za zgradbo novih železnic. Med drugimi progami se bodo gradile tudi na Slovenskem naslednje proge: Kočevje-Brod, Rogatec-Krapina in Prekmurje-Maribor.

* **Železniška policija.** V celi državi se uvede s 1. majem železniška policija, ki bo izsledovala vohune in protidržavne elemente, ki svoj posel posebno vneto opravljajo ravno na železnicah in parnikih.

* **Povratek vjetnikov.** V Rusiji se nahaja še vedno večje število vojnih vjetnikov, pripadnikov raznih držav, tudi Jugoslovanov. Poskrbljeno je, da se vsi ti vjetniki vrnejo v domovino. Mnogi se pa ne bodo vrnili, ker so se tam vdomačili in marsikateri Slovenec služi v boljševiški armadi, ker samo na ta način se more preživeti, domov pa ne more, ako se nahaja kje v notranjosti Rusije.

* **Dolenjske Toplice za invalide.** S 1. majem t. l. prične invalidska uprava z brezplačnim zdravljenjem invalidov v Dolenjskih Toplicah. Oni invalidi, ki se žele zdraviti v teh toplicah, naj pošljejo svoje prošnje naj-

kasneje do 20. maja invalidskemu oddelku poverjeništvu za socialno skrbstvo (Št. Peterska vojašnica). Prošnje morajo biti opremljene z izvidom o nadpregledu in zdravniškim spričevalom okrajnega ali okrožnega zdravnika, kjer se potrjuje, da je prosilec res potreben zdravljenja v Dolenjskih Toplicah in da je bolezen dejansko v vzročni zvezi z njegovo invaliditeto. Prošnje, ki ne bodo v tem smislu opremljene, se ne more vpoštevati. Zdravljenje bo trajalo povprečno za vsakega invalida 3 do 6 tednov. Onim invalidom, ki so že letos vložili prošnje za sprejem v Dolenjske Toplice ni treba istih ponoviti.

* **Pravljice.** Spisala in jim slike narisala Ilka Waschtetova, v Ljubljani 1921. Založila Tiskovna zadruga. Cena vezani knjigi 40 kron, po pošti 1 krono 20 vin. več. Za pirhe je slov. mladina dobila knjigo, kakršnih slov. mladinska literatura nima veliko. Ilka Waschtetova je napisala 12 pravljič in sicer tako, kot jih more napisati le oni, ki popolnoma pozna otročjo dušo in ve kaj nanjo najbolj vpliva. Poleg tega jih je okrasila s celo vrsto slik, od katerih bodo mladini ugajale zlasti one, ki so večbarvne. Knjiga je izšla v elegantni opremi in na lepem papirju. Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica št. 6.

* **Obsojeni zločinci.** Mariborsko sodišče je te dni sodilo v slučaju Roze Kramaršič, njenega ljubimca, brivca Apačnika in babice Marije Vele. Kramaršičeva je vdova in je imela ljubavno razmerje z brivcem Apačnikom. Posledica tega razmerja je bil otrok, ki je prišel živ na svet, ki sta se ga pa hotela Kramaršičeva in Apačnik znebiti. Poklicala sta babico Vele, ki je otroka polila s špiritom in ga potem zažgala. Izdali so zločin starejši otroci Kramaršičeve, ki je pa bila pred sodiščem oproščena, ker so jo spoznali za popolno pijanko. Pač pa je bil obsojen brivec na štiri mesece, babica pa na eno leto težke ječe.

* Zakonska drama v Bohinju.

Najemnik Cvetković je ustrelil svojo ženo in sebe. K dogodku nam javljajo iz Bohinjske Bistrice še dodatno: Cvetković je bil bolešno ljubosumen. Če je njegova soproga, ki je bila prav živahna in vesele narave, le spregovorila besedo s kom, je bil že sila razburjen in si je domišljaj, da gre za zakonsko nezvestobo. Tudi ni trpel, da bi bila njegova soproga ljubkovala ali pobožala v njegovi prisotnosti svoje štiriletne hčerke iz prvega zakona. Vsled močve bolehnje ljubosumnosti je prišlo med zakoncema čisto do viharnih prepir. Tako je bilo tudi to pot. Po takšnem prepiru je Cvetković odšel z doma in izostal celih deset dni. Na to se je vrnil in blodil pet dni po hiši in okrog nje ter se pri tem igral z revolverjem, tako da mu je žena pri takšni priliki zbežala iz sobe. Ko je tako že 15 dni kuhal jezo in se udajal svoji bolni fantaziji, je vstopil v petek proti šest uri zvečer nenadoma v kontor, prijel ženo za lase, jej nastavil revolver ob sence in sprožil. Nesrečnica je bila v hipu mrtva. Obležala je na tleh, levico na srcu, desnico stegneno od sebe, in kri je pordečila ves pod. Mož sam se je ustrelil v senco in obležal pri vratih, vendar je izdihnil šele v noči. Njegovo žrtev so prenesli k sosedu in jo položili na oder, moža pa pustili izprva ležati in ga pozneje položili na deske. Pri pogrebu se je izkazalo, da grob za moža ni dovolj dolg, zato so v neumestni strogosti napram nesrečnemu vzeli njegovo truplo iz krste in je položil naravnost v grob, prekrili z deskami in nato grob zasuli. — Nesrečna zakonska zapuščina štiriletno dekletce iz ženinovega prvega zakona. Sirote vzamejo v oskrbo materini starši. Pri vseh, ki so poznali pokojno nesrečno gospo, je vest o njeni tragični usodi vzbudila globoko pomilovanje.

Svetovna vojna.

Dalje.

In zato se ne bojimo
mi nikjer nikogar več,
vsemu svetu pokažimo,
kaj premore nemški meč.

Rekel si, da vse doseže
z združenimi se močmi,
ker se vse na svetu veže,
združimo se tudi mi.

Mislim, treba ni iskati
boljšega zaveznika,
ves svet moral se bo bati,
če se združiva midva.

Z nama pojdejo Mažari
to res viteški so rod —
nam zavezniki so stari
pri politiki na vzhod.

To sporoča mi grof Tisza
on je dober diplomat,
to je mož brez kompromisa
in bi le udaril rad.

Tudi Ferdinand Koburški
pojde z nami rad na boj,
prej je bil sovražnik turški —
zdaj je zvest zaveznik moj.

Ferdinand je mož kreposten
absoluten gospodar,
in pod njim naš »Drang nach
Osten»
bo podpiral vsak Bolgar.

Glavna stvar pa nama bodi
turški sultan — Carigrad,
preko Carigrada vodi
moja proga na Bagdad.

Turški sultan — brez zamere —
je že tih zaveznik naš —
dasi mož ni naše vere,
vendar je naš zvest pristaš.

To bo naša nova zveza
Mažar, Turek, jaz in ti,
diplomatska ta poteza
ženijalna se mi zdi.

Toda treba je začeti,
predno drugi to zvedo,
jaz bi mislil: še poleti,
da do zime konec bo.

Kajti nam je dobro znano,
da na tebe Rus preži,
a Francoz na staro rano
še dozdej pozabil ni.

Če Francoz revanž pripravlja,
kakor vpije Delcasse,
Srbe ruski car pozdravlja —
vemo, da se nas boje.

Mi jih bomo prehiteli,
predno pride njihov čas,
še Pariz jim bomo vzeli
to ti garantiram jaz.

Ti dobil boš pol Balkana,
drugo bo dobil Bolgar,
ko bo vojna dokončana,
Nemec bo sveta vladar.

In zato sem svojo roko
tebi rad v pomoč podal,
ker spoštuje te globoko,
nemški cesar, pruski kralj.

Ko Franc Jožef to prečita
od veselja omedli,
dva zdravnik prihitita,
on pa to jim govori:

Brž pokličite pisarja
pismo piše naj v Berlin,
tja na nemškega cesarja:
Ljubi Viljem, dragi sin,

hvala lepa za nasvete,
sprejem jih od srca rad,
tvoje sem poznal očete,
ti si mi po rodu brat.

V češkem gradu Konopišče
moj Franc Ferdinand živi,
tega tam naj kdo obiše
da se ž njim pogovori.

Ko kralj Viljem je to izvedel
se veselo je smejal,
brž se sam na vlak je vsedel,
v Konopišče oddrdral.

Tam je našel Ferdinanda
in grofico Chotek ž njim,
tu je bila propaganda
za državo in za Rim.

Grad je lepe imel vrtove,
ves okraj je bil zaprt —
Viljem hodil je na love —
in razlagal svoj načrt.

Dolgo v noči so sedeli,
in so si delili svet —
časopisi pa so peli,
da je položaj napet.

Ko so slišali v Parizu,
kaj se v Avstriji godi,
rekli so: zdaj čas je blizu,
nova vojna nam preti.

Tudi v Londonu so brali
pangermanski bojni plan —
mirno so se nasmejali,
boj se bliža za Balkan...

Tu se je oglasil resno
in govoril je lord Grey:
»Mi izjavljamo slovesno,
to ne gre tako naprej...»

In v Parizu še glasneje
rekel je Poincaré:
»Vse ima pač svoje meje,
to naprej tako — ne gre».

(Konec drugega dela.)

Ravnokar je izšla brošurica:
v pesmih in slikah, I. zvezek.

SVETOVNA VOJNA

Izdala in založila „Domovina“.

Cena 4 krone.

Dobiva se pri kolporterjih, v trafikah in v upravi „Domovine“, Sodna ulica 6.

Rako so v Zagrebu sprejeli vest o Karlovem povratku?

(Dopis iz Zagreba.)

Bil sem po opravkih v Zagrebu na dan, ko so prišle prve vesti o prihodu Karla Habsburžana na Madžarsko. Značilno je, da niso imeli vsi listi enakih informacij. «Obzor», ki sem ga smatral za najbolj informiran list v Zagrebu, ni priobčil niti besedice, ker v zadnjem času sploh nima nobene informativne službe, temveč neusmiljeno črpa iz edinega vira, ki mu stoji na razpolago, iz službenega novinskega odseka pri deželni vladi. Zato sem bil nekako nesiguren, ali zanimalo me je ravno v Zagrebu spoznati takoj, kako bo na ta veliki dogodek reagiral mali človek v Zagrebu, seveda, z ozirom na njegovo razpoloženje. Do sedaj sem pri mnogih nezadovoljnikih v Zagrebu pri vseh težkih tožbah slišal redno refren: «Kdo ve, do kdaj bo to tako trajalo!» In ta «to» je naša mila kraljevina SHS.

Šel sem v neko gostilno na Jelačičevem trgu, ki je v Zagrebu na glasu kot «Frankovska» in tu začnem svoje «pogovore». Neki znanec mi reče takoj zaupljivo: «Nič ne bo iz tega! Ko že enkrat ni bil Karl v Budimpešti takoj proklamiran za kralja in prejel iz Horthyjevih rok krone sv. Štefana je stvar propadla. Zamislite si senzacijo za romantike: na sam dan vstajenja — vstajenje madžarske integritete! Karl izdaja v Budimpešti proglas narodu in ves narod pada pred njim na kolena. In vendar, od vsega tega nič — in morda tudi na vsemu nič resničnega ni!»

Ta konec me je malo zmotil: res je, «Obzor» ni priobčil niti besedice, počakati je treba na potrditev poročila. V tem zaslišim kolporterje: «Hrvat», «Riječ», «Večer». V tej gostilni se daje prednost «Hrvat». Aha, glej, poročila se potrjujejo. Ampak neprijetno iznenadenje: «Hrvat», ki stalno vpije radi «balkanizacije» naših krajev, naravnost po balkansko prenaša poročila iz «Novosti», ne menjajoč jim niti besedila: «Dunaj, 29. marca. Vaš dopisnik doznava iz dobro poučenega vrela . . .», seveda, kot svoje lastne informacije! Čitam uvodnik: priznati moram, da je popolnoma pravilen: «Naš poslanik na Dunaju je že izrekel svojo odločno besedo. Sedaj je odvisno od Prage, Beograda in Rima, da ga ne dezavuirajo in da nastopijo energično in pokažejo Madžarski in antanti, da bomo znali tudi sami preprečiti uresničenje ciljev habsburške reakcije.»

To je prava beseda! Pokažem to nekemu poslovnemu znancu, ki odmahne z roko in reče: «Prosim te, oni morajo tako pisati, ker radi Radičeve agitacije, ki so jo podpirali leto dni, lahko izgubijo pri prihodnjih volitvah še one tri mandate, ki jih še imajo na Hrvatskem, ker vidijo, da bo boljše za nje, ako se še pravočasno povrnejo k pameti, ko v demagogiji in agitaciji med kmeti ne morejo doseči Radiča. Ampak veš, kaj se meni zdi: To ne bo dobro končalo. Srbi so v politiki agresivni, a v svoji roki imajo vojsko. To vodi do vojne; a Hrvati jim zopet nasedejo, ker silno sovražijo Madžare, ki so jih cela desetletja zatirali. To je samo voda na beograjski mlin».

Pripomnil sem, da so taki «iskreni» pogovori neumnost, ali neki ogorčeni obrtnik mi seže v besedo: «Tega vi Kranjci ne razumete; vi ste lažje s Srbi v prijateljstvu, ker se niste nikdar prepirali z njimi, a nam Hrvatom je težko, ko vidimo, da se misel samostojne hrvatske kraljevine utaplja v Jugoslaviji».

Bil je trzni dan in odšel sem na sejmšče, kjer so kmetje mirno kupovali

in prodajali. Vprašam enega, ali pride do vojne in on mi odgovori: «Kdo se bo vojskoval z nami? Glejte, kako tam stopajo naši vojaki. To je moč, a sin mi piše iz Prištine, da je vojakov povsod in povsod je red. Srb je oster, ali mojemu sinu je dal o božiču dopust in ko sem brzojavil, da je bolan, je dobil podaljšanje dopusta! Priznati se mora, kar je resnica, da se Srbi razumejo v svoj posel.»

Tako približno je komentiral v Zagrebu mali svet Karlovo pustolovščino in najpravičnejše je presodil položaj priprosti kmet, ki se ni spuščal v visoko politiko, temveč je pustil govoriti svoj zdrav razum.

Ali ste že član Jugoslovanske Matice?

Ženski kotichek.

(Dalje.)

Mnogo je služkinj, ki prenehajo z delom ter stečejo h kaki sosedu v vas, če gospodinja le odmakne pete. Potem se pa nekatere še hvalijo: «O naša gospa nič ne reče, četudi ne naredim vsega, kar mi naroči; saj ničesar ne zapazi itd.» — Taka gospa navadno že vse prav dobro vidi in sliši, a ima potrpljenje s svojimi posli ter misli, da bo s prizanesljivo dobrohotnostjo vzbudila v njih čut odgovornosti in vesti. Vsaka gospodinja tudi ne kriči in ne zmerja rada ter ne ponavlja vedno in vedno stvari, ki jih je treba izvršiti vsak dan in vsak teden enako. Zamalo se ji zdi, da bi ravnala z odraslim, razsodnim dekletom tako, kakor s kakim otročičkom. Če služkinja noče tega razumeti in ne ubogati ter ne zna ceniti takega ravnanja, si poišče gospodinja končno pač drugega, vestnejšega posla, ki polaga večjo vrednost na lepo spoštljivo ravnanje. Služkinja, ki pozna in izvršuje svoje dolžnosti ter stori včasih tudi nekoliko več kot je treba, služkinja, ki je urna, vestna, poštena in samostojna, je pravi biser in gospodinja se kar trgajo zanjo. Godi se ji mnogokrat bolje kakor kaki trgovski pomočnici, pisarici ali slabo plačani kontoristini, ki sedi ves dan v pisarni in mora neprestano delati z nerovno naglico. Služkinja dobiva v dobrih hišah izvrstno hrano in ima čedno stanovanje.

Neprecenljive vrednosti je za služkinjo, ako zna biti potrpežljiva. Vsak stan ima pač svoje težave in delati vedno le po volji drugih vsekakor ni vedno prijetno. Toda pomisliti je treba, da nima posel drugih skrbi kakor izvrševati naloženon delo, medtem ko ima gospodinja morda skrbi, o katerih se služkinji niti ne sanja.

Nekatere služkinje so tudi silno jezične. Vtikajo se v tuje razmere, poslušujejo, opravljajo ter raznašajo vso hišo. Domišljajo si, da so poklicane soditi vsakogar. Da se take služkinje vse boji, se razume samo ob sebi.

Lepa čednost posla je, da je varčen. Varuj vsako reč v hiši, kakor da je tvoja last. Hrani pri kuhanju, pri kurjavi, pri luči ter sploh povsod, kjer le moreš. Računaj nekoliko in videla boš, kako velikanske stroške ima gospodinja, kjer je večja družina. Ne povečuj torej teh stroškov in z njimi gospodinja skrbi, temveč trudi se, da jih zmanjšaš.

Glede poštenja bodi služkinja jako natančna in naj ne daje niti v malenkostih gospodinja povoda, da bi jej ne mogla popolnoma zaupati.

Kakor naj gospodinja nikdar ne pozabi, da je tudi služkinja človek, ki trpi duševno in telesno, tako naj ima tudi posel toplo in rahločutno srce za svojo gospodinja in sploh za vso hišo.

Svojega svobodnega časa naj ne porablja služkinja s svojimi prijatelji in moškimi v slaboglasnih zabaviščih ali v slaboznanih in razupitih gostilnah, nego naj si privoščijo včasih kako plemenitejšo in koristnejšo zabavo. Ako pa že gre v gostilno, naj si izbere tako, ki je na dobrem glasu, kjer so gostje le dostojni ljudje.

Dandanes zahtevamo že tudi od služkinj, da so izobražene in da so zavedne Slovenke, ki govore lep, čist slovenski jezik. Dandanes se že od hlapcev in dekel zahteva, da se znajo lepo vesti, da niso nerodni, surovi in nevedni. In čim izobraženejši je človek, tem bolje se mu godi, ker ima pravico do večjega ugleda.

Napredek časa stavlja do človeka vedno večje zahteve in tudi na posle vpliva napredujoča doba tako, da zahtevajo delodajalci skoraj brez izjeme od svojih uslužbencev duševne in srčne izobrazbe in telesne olike. Zato mora tudi posel, dekla in hlapec, imeti vedno in povsod odprta ušesa in oči ter se truditi, da se lika in mika dalje. V ta namen pa so najboljše in najlažje sredstvo knjige in časopisi.

Beri torej, kadar utegneš in ne ubijaj časa z neumnim blebetanjem, opravljanjem in nespodobnimi šalami! Uporabljalj vsako minuto na korist svojega zdravja in duha!

Dekleta naj nikar ne hrepene preveč in prezgodaj po samostojnosti! Mnogo je poslov, ki so prepozno spoznali, za koliko so bili na boljšem, dokler so služili, kakor potem, ko so dosegli toliko zaželeno samostojnost. Boriti so se morali poslej s težavami in skrbmi, o katerih se jim prej še sanjalo ni.

Žalostna istina je, da so služkinje silno lahkomišljene glede moštva. Vsaka stremi za tem, da bi se omožila čim preje ter bi postala tako samostojna gospodinja. Zakon jim je raj, v katerem je vse svetlo, sladko in lahko. In v tej slepi domišljiji so slepe in gluhe, da ne vidijo in ne slišijo resnice. Dober jim je vsak lenuh in postopač. Seveda jih postane mnogo žrtev breznačajnih in nesramnih lopovov, ki izkoriščajo dekleta dotlej, dokler jim nimajo vzeti ničesar več. Zaman so potem vse solze, vse molitve in vse kletve. Denar in čast sta izgubljena in ne vrne ju več nobena moč. Nekdaj lepa in živahna deklica se izpremeni kar čez noč v obupano, žalostno in osramočeno revu, s katero pa nima nihče usmiljenja.

Marsikatera bivša služkinja se pa tudi v zakonu kesa, da ni ostala služkinja samica, ki je imela v tuji hiši vsega dovolj in malo skrbi, dočim ima v svojem domu bolezen, lakoto, tepež in nesrečo. Tedaj šele verjame, da je podlaga sreče le enakost značaja moža in žene, pridnost

in skromnost obeh in resnična ljubezen. Žal, da je že prepozno!

Ženska čast je najdragocenejši zaklad, kar jih je dala stvarnica; ženska čast je zaklad, ki ima vrednost le popolnoma nedotaknjen in neoskrnjen, ki pa izgubi mahoma vse, ako se tudi le za hip lahkomišlno izpostavlja. V tem oziru ni med žensko častjo visoke gospodične ali ponižne dekle, princeze ali služkinje prav nobenega razločka. Deviška čistost je krasna in sveta, pa naj jo vidimo na kronani glavi ali na kmetški pastirici.

Ako izgubi ženska čast, ji ne pomaga ne denar, ne ugled, ne lepota, ne učenost; zaničevana in prezirana je in ostane.

To velja tudi za čast poslov. Dekla, ki je padla in izgubila čast, dobi le težko službo; povsod jo gledajo nezaupno in neprijazno. Boje se pač, da bi se padec ne ponovil in da nakoplje hiši novo sramoto. Najmanjši pregrešek v hiši se ji zelo zamerja in poslušati mora najhujše žalitve.

Na svojo čast mora paziti vsaka ženska, najbolj pa mora ščititi svoje poštenje služkinja. Pazi pa naj tudi, da ga ne izgubi v lastni hiši, da ne pade v mrežo, ki jo ji morda nastavlja domači sin ali celo gospodar. Vse je možno na svetu in marsikaj se je že pripetilo, da so postale služkinje žrtve svojih gospodarjev. Pokorščina ima tudi za posle svoje meje in nihče ne more nikdar in nikjer zahtevati, da bi se služkinja morala pokoriti strasti gospodarja ali njegovega sina. Ako bi služkinja ne imela v tem oziru miru v hiši, naj takoj zapusti službo. Ako pa bi jo kdo žalil in ji storil dejanjsko krivico, se naj gre brezobzirno pritožiti k sodišču. S tem bo obvarovala škodo in sramoto vse svoje naslednice.

Slovenski posel, spoštuj samega sebe, da te bodo spoštovali tudi drugi. Stori rad in z veseljem svojo dolžnost in — kadar treba — še več; potem te bodo ljubili oni, ki jim služiš! Potem postaneš resničen član družine, s katero boš delil veselje in žalost prav tako, kakor domača hči ali domači sin!

Varčna gospodinja rabi edinele

GAZELA MILO

ki je najboljše in najcenejše

Čitajte knjige

Fajgelj D., Tik za fronto. Cena 36 K, po pošti 2 K več.
D. Kaš, Dalmatinske povesti. Cena 12 K, po pošti 1-20 K več.
Jos. Stare, Lisjakova hči. Cena 16 K, po pošti 1-20 K več.
Goncourt, Dekle Eliza. Roman. Cena 10 K, po pošti 2 K več.
Cervantes, Tri novele. Cena 10 K, po pošti 2 K več.
Čehov, Sosedje in druge novele. Cena 18 K, po pošti 1-80 K več.
Simon Jenko, Pesmi. Cena 10 K, po pošti 1-80 K več.
Jos. Jurčiča zbrani spisi. I. zv. 22 K, II. zv. 22 K, po pošti vsak zvezek 3 K več.
Dr. Derč, Dojenček, njega negovanje in prehrana. Cena 6 K, po pošti 1-60 K več.
Dr. Damšar, Spolne bolezni. Cena 10 K, po pošti 1-60 K več.
Dr. Ig. Rutar, Zbirka vojaških zakonov. Cena 36 K, po pošti 1-80 K več.
Knjige se naročajo pri Tiskovni zadrugi i Ljubljani, Sodna ulica 6.

Delniška glavnic: 30.000.000

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezerva: okrog 10.000.000

Centrala: Trst. Podružnice: Beograd, D. Breznik, Dunaj, Kotor, Maribor, Metković, Opatija, Split, Sarajevo, Šibenik, Zadar, Ekspozitura Kranj.

Sprejema: Vloge na knjižice. — Vloge na tekoči in širo-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. — Rentni davek plača banka iz svojega.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd. Izdaja: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predjume: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih. Daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje

Brzjavni naslov: Jadranska.

Telefon št. 257.